

Nr 247.

Av herrar **Skoglund** i Umeå och **Magnusson** i Näsvisken, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 71, angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m.*

Uti propositionen nr 71 till årets riksdag angående statsbidrag till centrala verkstadsskolor m. m. föreslår Kungl. Maj:t att stipendier av statsmedel till behövande elever vid verkstadsskolor skall utgå med högst 45 kronor i tredje, högst 25 kronor i andra och högst 15 kronor i första behovsgraden, allt för månad räknat.

Verkstadsskoleutredningen förordade i sitt i september månad 1938 avgivna betänkande, att stipendiebeloppen borde utgå med respektive 50 kronor, 30 kronor och 20 kronor samt att vid tvåårig eller längre kurstid stipendiebeloppen från och med andra läsåret skulle kunna utgå med något förhöjda belopp, förslagsvis 5 kronor för månad.

Med de nu proponerade stipendiebeloppen må jämföras vad som vid riksdagen 1939 föreslogs utgå till behövande elever vid fasta lantbruksundervisningsanstalter. Den då framlagda och av riksdagen antagna propositionen »angående den lägre lantbruksundervisningens ordnande» fixerade stipendierna till maximum 60 kronor, 40 kronor och 20 kronor i respektive tredje, andra och första behovsgraden.

Av den debatt, som föregick propositionens antagande, liksom av beslutets formulering, får man det intrycket, att riksdagen redan år 1939 var införstådd med tanken på att lantbruksundervisningen var en renodlad yrkesutbildning, och att de olika yrkesskolorna följaktligen i anslags- och andra hänseenden borde jämnställas. Vad som beslöts beträffande stipendierna till elever inom lantbruksundervisningen borde sålunda en gång komma att gälla även för andra yrkesutbildningsanstalter. Med anledning därav hade man väntat, att den nu framlagda propositionen om centrala verkstadsskolor skulle ha ställt de vid dessa skolor utgående elevstipendierna i paritet med dem som enligt beslut vid riksdagen 1939 skall utgå till elever inom lantbruksundervisningen. Detta är emellertid icke fallet. Motiveringen synes ligga däri, att det beslut, som vid riksdagen 1939 fattades angående lantbrukselevernas stipendier, till följd av statsfinansiella skäl ännu icke effektuerats. Orsakssammanhanget står säkerligen klart för alla. Men å andra sidan kan det ifrågasättas, huruvida icke stipendiebeloppen till elever vid de centrala verkstadsskolorna böra principiellt fastställas samtidigt med beslutet om skolornas organisation, ekonomisering m. m. Detta skedde ju 1939 och borde få ske även 1941. Att man sedan till följd av statsfinansiella skäl måhända tvingas att dröja med beslutets ikraftträdande är en annan sak.

Vad som tidigare anförts rörande de olika yrkesskolornas jämställdhet utgör enbart det ett tillräckligt starkt skäl för en höjning av de av Kungl. Maj:t föreslagna stipendiebeloppen. Man har vidare anledning räkna med, att verkstadsskolornas elever i regel komma från de grupper inom samhället, som ha det ekonomiskt trångt. Mycket få torde ha haft någon egentlig inkomst före inträdet i skolan, i varje fall icke av den storlek att något sparkapital finnes. Under inträdesåldern inträffar också den 1-åriga värnplikten. Icke heller de ungas föräldrar torde äga möjlighet att ekonomiskt bistå, särskilt som det här är fråga om en avsevärt längre kurs tid än vid motsvarande yrkesskolor. Vill man sålunda befrämja den unges yrkesutbildning är en av förutsättningarna härför att elevstipendierna sättas så högt, att det blir möjligt för eleven att delta i yrkesundervisningen och därigenom dugliggöras på det sätt denna undervisning avser.

Under hänvisning till vad vi sålunda anført få vi hemställa,

att riksdagen ville i princip besluta att elevstipendierna vid de centrala verkstadsskolorna skola utgå med 60 kronor i tredje, 40 kronor i andra samt 20 kronor i första behovsgraden; samt

att detta beslut träder i kraft på enahanda sätt och vid samma tidpunkt som beslutet vid 1939 års riksdag angående stipendier till elever inom den lägre lantbruksundervisningen.

Stockholm den 26 februari 1941.

Gösta Skoglund.

Evald Magnusson,
Näsviken.